

*Alfred Staarman en
Casper van Bruggen*

Kapitein Marco Kroon Ridder Militaire Willemsorde

'Er is een orde, strekkende tot beloning van militairen, in dienst van het Koninkrijk der Nederlanden, die zich in den strijd door het bedrijven van uitstekende daden van moed, beleid en trouw hebben onderscheiden.'

Afb. 1 Het Dagelijks Tenue (DT) van Marco Kroon met enkele van zijn militaire identiteitsbewijzen.

Op 29 mei 2009 werd aan kapitein Marco Kroon van het Korps Commandotroepen (KCT) de Militaire Willemsorde (MWO) uitgereikt. Een bijzondere gebeurtenis want de laatste keer dat een Nederlandse individuele militair deze eer te beurt viel, was in 1955.¹ Omdat het zolang geleden was dat de MWO was uitgereikt, ontstond bij velen het gevoel dat de onderscheiding iets was uit een ver verleden, een relict omgeven door ceremonieel en symboliek. Niets is minder waar. Het heeft alleen enige tijd geduurd tot de omstandigheden waarin de MWO verdiend kan worden, zich wederom aandienen.² In de publieke opinie was en is de krijgsmacht betrokken bij vredesoperaties of opbouwmissies. Die termen hadden in de jaren '90 van de vorige eeuw nog wel geldigheid, maar anno 2009 niet meer. In werkelijkheid voert de Nederlandse krijgsmacht in Afghanistan gevechtsoperaties uit. Het Korps Commandotroepen was bij die gevechtsacties al in een vroeg stadium, vanaf 2005, betrokken. De acties waarbij kapitein Kroon zich heeft onderscheiden door moed, beleid en trouw worden gememoreerd in het Koninklijk Besluit bij de toekenning: *Kapitein Kroon heeft 'onder zeer zware terrein- en klimatologische omstandigheden tegenover een asymmetrisch opererende vijand op bijzonder kundige, inventieve en inspirerende wijze leiding gegeven aan zijn eenheid. Het is mede hieraan te danken dat hij veelvuldig gevechtsacties in het voordeel wist te beslechten, zonder personele verliezen aan eigen zijde. [...] Ook voerde hij tijdens een operatie negen dagen achtereenvolgende gevechtsacties uit, waarbij een oord, een bergpas en een vallei van vijanden werden gezuiverd. Hierbij schroomde hij niet grote persoonlijke risico's te nemen'*³

De daden van Marco Kroon in Afghanistan zijn in de media uitgebreid ter

259

sprake geweest. Maar de infanterist Kroon kwam in Afghanistan zozeged niet uit de lucht vallen. Hij is een zeer ervaren militair die sinds 1990 met de regelmaat van de klok is uitgezonden. Tussen de marinier algemeen bij het Korps Mariniers en de kapitein van het Korps Commandotroepen liggen twee decennia die hem tot de militair gemaakt hebben die hij is. Het Legermuseum wilde graag deze militaire carrière in beeld brengen. Op de vraag aan Kroon of hij bereid was een aantal persoonlijke zaken uit deze periode af staan, reageerde hij direct positief.⁴ Het meeste materiaal is geschonken op een enkele uitzondering na: de *best man* beker, de *woodland* jas en de *survival tin* zijn in bruikleen genomen.

Afb. 2

Van Marco Kroon mochten wij zijn onderscheidingen bij dit artikel afbeelden:

Militaire Willems-Orde, Ridder 4e Klasse (K.B. 8 december 2008)

Herinneringsmedaille VN-Vredesoperaties voor deelname UNTAC (Cambodja)

Herinneringsmedaille Multinationale Vredesoperaties voor deelname Operation Provide Comfort (Koerdistan)

Herinneringsmedaille Multinationale Vredesoperaties, tweemaal verleend, voor deelname IFOR en SFOR

Herinneringsmedaille Vredesoperaties, met 4 gespen, waarvan één tweemaal verleend: 2-ISAF, Enduring Freedom, Stabilisation Force Irak, SFOR

Onderscheidingsteken voor Langdurige, Eerlijke en Trouwe Dienst, in brons (12 jaar dienst)

Landmachtmedaille

260

Afb. 3 Het Dagelijks Tenue dat Marco Kroon droeg toen hij zijn MWO uitgereikt kreeg (inv. nr. 128611)

Vaardigheidsmedaille van het NOC*NSF, 2e deelname
 United Nations Medal voor deelname UNTAC (Cambodja)
 NATO Medal, met gesp "FORMER YUGOSLAVIA" (IFOR en SFOR)
 NATO Medal, met gesp "NON ARTICLE 5" (SFOR)
 NATO Medal, met gesp "ISAF", 2 maal verleend

Voor onderscheidingen is een maximaal te dragen aantal ingesteld van twaalf.
 Tussen de batons, waarvan er meer gedragen mogen worden, (zie afb. 1)
 bevindt zich extra het Vierdaagsekruis, met kroon (2e deelname).

Afb. 3

Het Dagelijks Tenue dat Marco Kroon droeg toen hij zijn MWO uitgereikt kreeg en tot ridder werd geslagen: Op de schouders de drie sterren van een kapitein; op de revers de kraagemblemen van het KCT; op de mouw het indelingsembleem van het KCT; op de rechterborstzak het vaardigheidsembleem Koudweer Training, met daarboven zijn naamplaatje; boven de rechterborstzak zijn barette met batons (inclusief MWO, zie afb. 2), met daarboven zijn parachutistenbrevet C-ops.

261

De loopbaan van een ridder MWO

Marco Kroon begon zijn militaire loopbaan in 1989 als marinier algemeen bij het Korps Mariniers. Hij is opgeleid tot FAL schutter en FALO (zwaardere uitvoering van de FAL) helper, met als persoonlijk wapen een FAL. Zijn eerste uitzending als marinier was naar Irak, in het kader van de operatie *Provide Comfort*, een hulpoperatie voor de Koerden in Irak na de eerste Golfoorlog. De mariniers uit de compagnie van Marco Kroon werden vlak na een oefening in Noorwegen zonder veel voorbereiding (in de beleving van Kroon hals over kop) naar Irak gestuurd. De taken van de mariniers bestonden uit het ruimen van mijnen, het beveiligen van de *safe haven*, en de begeleiding van terugkerende vluchtelingen.

Afb. 4

Paratas. Een gebruik bij de mariniers is het vermelden van alle plaatsen waar men heeft geslapen tijdens de dienst. Waar mogelijk geïllustreerd met emblemen van uitzendingen. Op de tas van Kroon staan de emblemen van de operatie *Provide Comfort* (Irak) en UNTAC (Cambodja). Ook de tijd dat hij op Antillen gestationeerd was heeft zijn sporen nagelaten. Verder zijn vermeld de trainingen in Duitsland en Noorwegen.

Inv. nr. 128387

De tweede uitzending ging Marco Kroon in de rang van marinier der 1^e klasse als plaatsvervangend groepscommandant (eigenlijk een korporaalsfunctie) naar Cambodja in het kader van de missie UNTAC (United Nations Transition

262

Authority Cambodia). Zijn specifieke taak daar was het beveiligen van de uitbetalingen aan Cambodjaanse veiligheidsdiensten. Bij het transport van grote pakketten contant geld kwamen regelmatig schietpartijen voor. Het mariniersbataljon was verder betrokken bij het voorbereiden van de verkiezingen. Kroon heeft net als veel andere militairen die naar Cambodja zijn uitgezonden, last gehad van verschijnselen van jungleziekte (slaapproblemen, concentratieverlies, spierpijn etc.). Deze werden vermoedelijk veroorzaakt door een cocktail van inenting en het slikken van het inmiddels verboden anti-malaria middel Lariam. Bij Kroon het heeft een jaar geduurd voordat het over was.

Afb. 5

Marinier 1 Kroon op een OP in Cambodja.

Marco Kroon is na Cambodja overgestapt van het Korps Mariniers naar de Koninklijke Landmacht omdat hij destijds bij de mariniers geen Beroeps Onbepaalde Tijd (BOT) kon worden. Hij ging naar de KMS (Koninklijke Militaire School) in Weert om beroepsonderofficier te worden. Hoewel hij ook rechtsreeks naar de officiersopleiding aan de Koninklijke Militaire Academie (KMA) had gemogen, vond hij het verschil te groot. Hij wilde niet te ver van de mannen komen te staan. Hij verliet de KMS als sergeant groepscommandant, en werd ingedeeld bij het 17^e pantserinfanteriebataljon in Oirschot. Als sergeant is hij in 1996 met 17 mechat GFPI (Gaede Regiment Fuseliers Prinses Irene) uitgezonden naar Bosnië in het kader van IFOR2 (Implementation Force). Kroon was groepscommandant in het 3^e peloton van de Bravo compagnie, gelegerd in Jajce en later Donji Vakuf. De taak van het bataljon was toezicht houden op de naleving van de Dayton akkoorden. Op dat moment (1996) was de burgeroorlog in voormalig Joegoslavië net afgelopen, en veel huizen van Kroaten en moslims werden nog bezet door Serviërs.⁵ Zijn eenheid hielp bij het in kaart brengen van oorlogsschade aan huizen, infrastructuur en mijnenvelden en het begeleiden van vluchtelingen die terugkeerden naar hun huizen. Maar ook de wapen opslagplaatsen van de voormalige strijdende partijen moesten bewaakt worden. *Mine awareness* was een belangrijk punt voor Kroon. Onder de burgerbevolking gebeurden nog steeds veel ongelukken met mijnen. De IFOR-troepen waren er zeer alert op.

263

Afb. 6

IFOR vlag 17 MechBat GFPI, armband en identiteitspasje IFOR, VN handboek dat werd gebruikt door IFOR militairen en een schouderemblem van de Britse *First Mechanized Brigade*. De Nederlandse militairen van 17 mechat GFPI waren ingedeeld bij deze eenheid en droegen zodoende ook dit embleem.

Kroons pelotonscommandant in die periode was een commando. Kroon zelf was nooit erg enthousiast geweest over de commando oude stijl, de klassieke waarnemer-verkenner de 104 compagnie, maar de commando nieuwe stijl, de breed inzetbare Special Forces operator, sprak hem wel aan. Mede door het enthousiasme van zijn pelotonscommandant, besloot hij zich aan te melden voor de ECO (Elementaire Commando Opleiding). In januari 1999 haalde hij zijn groene baret. Van de 73 cursisten, waaronder 17 sergeants, die begonnen aan de ECO, haalden 11 de eindstreep. Kroon was de enig overgebleven sergeant. In de voortgezette commando-opleiding wilde Kroon aanvankelijk *medic* worden, maar dat kon niet. Als kaderlid moest hij verplicht de opleiding tot *comspeccer* (communicatiespecialist) volgen. Hij werd geplaatst als parate commando bij 105 commandotroepencompagnie.

264

Afb. 7

'Best man' trofee (bruikleen M. Kroon). De traditie wil dat de *best man* gekozen wordt door de cursisten zelf. Kroon kon hem daarom niet weigeren.

De eerste uitzending van Kroon als commando was wederom naar Bosnië maar nu in het kader van JCO (Joint Commissioned Observer), als ploeglid in de rang van sergeant. De commando's werkten vanuit een burgerhuis in Bugojno. Ze fungeerden als de voelsprietten van de bataljonscommandant. Ze hielden contact met lokale autoriteiten, burgemeesters en politieke partijen. Mogelijke conflicten konden zo snel bij de bron gesignaleerd en gemeld worden aan de bataljonsleiding. Ze liepen wel in uniform, maar met zo min mogelijke militaire uitstraling: alleen het pistool Glock werd als persoonlijk wapen gedragen.

265

Afb. 8

Setje SFOR: boekje met gezochte oorlogsmisdadigers, armband en mouwembleem SFOR, identiteitspasje SFOR en een invasiekoord van de GFPI, dat gedragen werd over het woodland-camouflage uniform.

Na deze uitzending besloot Kroon officier te worden. Hij volgde de verkorte officersopleiding van 5 maanden aan de KMA. Zijn startfunctie als officier was in 2003 als pelotonscommandant bij het 17^e, in Bugojno, een plaats die hij nog kende uit eerdere uitzendingen. Tweede luitenant Kroon stond bekend als een veeleisende pelotonscommandant die zijn mannen voortdurend in touw hield tijdens deze in zijn woorden rustige missie. Hij organiseerde naar eigen zeggen voortdurend oefeningen en sportlessen om de motivatie en betrokkenheid in het peloton hoog te houden. Maar daar bleef het niet bij. Eén van de serieuze acties tijdens deze missie betrof het innemen van *blocking positions* door Kroons peloton bij de arrestatie van een oorlogsmisdadiger. De vogel bleek toen net gevlogen, maar is later alsnog opgepakt en berecht door het Joegoslavië tribunaal in Den Haag.

Afb. 9

Groepsfoto van CT-ploegen van het 'Field Liaison Team'. Kroon is de derde man staand van links.

Na deze uitzending werd Kroon geplaatst in een officiersfunctie bij de 108 commandotroepencompagnie (cotrcie) van het KCT. Hij volgde de zware CT (counter terrorism) opleiding als ploegspecialisatie en werd vervolgens in 2004 als pelotonscommandant in de rang van eerste luitenant met een QRF (Quick Reaction Force) team in het kader van SFIR4 (Stabilization Force Iraq) uitgezonden naar Irak. Het peloton van Kroon bestond uit twee ploegen. De ploegen van Kroon zijn betrokken geweest bij het opsporen en aanhouden van vermeende daders en medeplichtigen van aanslagen op Nederlandse militairen. Na het inwinnen van inlichtingen, veelal door *humint* (inlichtingen verkregen door persoonlijke contacten) konden dan later aanhoudingen plaatsvinden. Dit gebeurde veelal door 's nachts een 'instap' te maken. De omstandigheden in Irak waren zwaar. Eenmaal werd een temperatuur van 62 graden gemeten, met volle bepakking om.⁶

Na Irak volgde de uitzending naar Afghanistan in het kader van OEF (Operation Enduring Freedom, de door de VS geleide operatie tegen het terrorisme). Kroon was met de 108 cotrcie de eerste eenheid die in het gebied kwam. Deze periode kende weinig gevechtsacties. De commando's hebben hoofdzakelijk het zuiden van Afghanistan in kaart gebracht. Er waren periodes bij dat ze twee à drie weken in het veld waren waarbij ze zich verplaatsten met Mercedes-Benz voertuigen. Tijdens deze acties werden ze herbevoorraad met Chinook

helicopters. Het *mobility concept* werd zodoende tot het uiterste beproefd, waarbij ook de beperkingen van materieel, met name het motorvermogen en de *payload* van de voertuigen, duidelijk naar voren kwamen.⁷ Na de rotatie volgde voor de compagnie van Kroon in Nederland een periode van opwerken en training voor de volgende uitzending. Hun plaats in Afghanistan werd ingenomen door een andere compagnie van het KCT, dat zodoende in zijn geheel veel operationele ervaring opdeed.

267

Afb. 10

Lessons learned. Commando's van 108 Cotrcie oefenen hier het uitbreken uit een gekanaliseerde hinderlaag bij de Oirschotse Heide. Een dergelijke hinderlaag heeft Kroon meegemaakt in Afghanistan tijdens operatie Jung-extended op 23 juni.

Afb. 11

Deze halve kijker herinnert aan het over de kop slaan van het voertuig van Marco Kroon en zijn bemanning tijdens operatie Jung-extended op 16 juni 2006. Als monokijker is hij door Marco Kroon doorgebruikt. Inv. nr. 128432

In 2006 keerde Kroon terug naar Afghanistan als pelotonscommandant in de rang van eerste luitenant. Deze uitzending vond plaats in het kader van de DTF, de Deployment Task Force. De commando's van 108 cotricie opereerden hier onder de naam Task Group Viper.⁸ De DTF missie had tot doel de weg te effenen voor grotere ISAF missie (International Security and Assistance Force). De Nederlandse commando's hadden door 'Den Haag' restricties opgelegd gekregen ten aanzien van het optreden 'buiten de poort'. Ze hadden geen *jammers* - elektronische apparatuur die mobiel telefoonverkeer stoort. Zonder deze apparatuur konden ze niet op pad. De Australische SAS (AUSSAS) had deze *jammers* wel zodat het niet lang duurde of er ontstond samenwerking met de AUSSAS. Deze samenwerking bleek een succes.⁹ Het is tijdens deze uitzending geweest dat Kroon de zes acties heeft uitgevoerd waarvoor hij in het bijzonder de MWO heeft gekregen. Task Group Viper had tot taak *freedom of movement* te creëren in de door de Taliban beheerste Baluchi vallei. De Taliban had in de vallei versterkte posities die de Nederlandse commando's samen met de AUSSAS aanvielen. De gehele route van Chora naar Tarin Kowt werd te voet afgelegd omdat de wegen bemijnd waren. Tijdens de eerste nacht werd de groep van Kroon volledig omsingeld door een groot aantal Talibanstrijders die zeer dicht naderden. Kroon heeft toen luchtsteun gekregen van een Amerikaanse AC-130 *gunship*, dat is uitgerust met onder andere een 105 mm kanon. Dat was zeer gevaarlijk, 'danger close', omdat de afstand tussen het peloton van Kroon en de Taliban een tiental meters bedroeg. Kroon en zijn *Forward Air Controller* waren op dat moment de enigen van de groep die niet in dekking waren. 'Ik moest wel', aldus Kroon. Het peloton van Kroon wist zich uiteindelijk een weg te banen door de vallei en heeft nog vele malen steun vanuit de lucht gehad, zowel van Amerikaanse *gunships* als van Nederlandse Apache helicopters. De operatie duurde negen dagen, waarin veertig kilometer te voet werd afgelegd zonder verliezen aan eigen zijde. Het resultaat was dat de Baluchivallei voor het eerst voor ISAF-troepen goed toegankelijk werd.¹⁰

269

Afb. 12

Het optreden van Special Forces is zeker geen spel, maar speelgoedsoldaatjes kwamen Kroon wel van pas. Hij had deze set altijd bij zich om te velde opdrachten te visualiseren. Drie kleuren soldaatjes staan voor drie ploegen die hij onder zijn bevel had. Inv. nr.128431

Net als veel andere eerste luitenanten bij het KCT wist Kroon dat zijn dagen in het veld geteld waren. In de rang van kapitein komen nu eenmaal andere functies in beeld die ook interessant zijn, maar veel commando's zijn toch commando geworden vanwege de actie in het veld. Dat is wat ze later missen. Maar de fysieke belasting in combinatie met de leeftijd maken dat het uiteindelijk onvermijdelijk is dat het gaat zoals het gaat. Anno 2009 is kapitein Kroon verbonden aan het kenniscentrum van het KCT op de kazerne in Roosendaal. In de toekomst zou hij naar eigen zeggen graag de functie van Compagniescommandant bij het 17^e bataljon GFPI bekleden, en aansluitend daarop die van commandant ECO (Elementaire Commando Opleiding) bij het KCT. In beide functies zou hij voldoende gelegenheid hebben zijn ervaring aan nieuwe generaties over te brengen. Cursisten krijgen in dat geval iemand tegenover zich die bij het onderdeel 'leiderschap onder extreme omstandigheden' zijn kennis niet uit de syllabus hoeft te halen.

Noten

- 1 Aan T.E. Spier en aan J.H.C. Ulrici, voor daden in Nederlands Indië
- 2 Knevel, P., *Moed, Beleid en Trouw. 185 jaar Militaire Willemsorde, 10 ridderverhalen* (Delft 2000) 32.
- 3 *Uitreiking Militaire Willems-Orde aan kapitein Marco Kroon, Den Haag, 29 mei 2009*. Uitgave ministerie van Defensie, 16
- 4 Veel informatie in deze bijdrage is afkomstig uit gesprekken met kapitein Kroon. De auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud en eventuele onvolkomenheden.
- 5 Over het peloton van Kroon, zie: J. de Wit, *Vrede en verkiezingen. 17 (NL) Mechbat GFPI-IFOR2 Bosnië 1996* (1997), 2.
- 6 Herdenkingsboek SFIR4 juli - november 2004, 98-99. Aanwezig in collectie Legermuseum
- 7 Staarman & van Bruggen, 'De Mercedes-Benz 290 GD softtop KCT', in: *Armamentaria* 42 (2007/2008), 138-151
- 8 *Deployment Task Force Uruzgan: ontplooiën als opdracht, Afghanistan 2006, Kandahar (Martello) Tarin Kowt, Deh Rawood*. Uitgave DTF, 78-79
- 9 Een afvaardiging van de AUSSAS was aanwezig bij de uitreiking van de MWO in Den Haag op 29 mei 2009.
- 10 Voor een uitgebreide beschrijving van de acties, zie: *Uitreiking Militaire Willems-Orde aan kapitein Marco Kroon, Den Haag, 29 mei 2009*. Uitgave ministerie van Defensie; zie ook: *Landmacht*, juni 2009, 5-9

KAPITEIN MARCO KROON RIDDER MILITAIRE WILLEMSORDE

271
